

Pedagogisch beleidsplan kdv

Versie april 2024

Voorwoord

Al vanaf 2011 biedt RIANT kinderopvang opvang aan in Almere Poort. Voorheen onder de naam: KinderCentrumAlmere en vanaf april 2024 met de naam RIANT kinderopvang (in het vervolg aangeduid als RIANT). Waar we begonnen met één locatie, is dit op dit moment uitgebreid naar meerdere locaties in Almere en Lelystad. De groei en alle bijkomende ontwikkelingen zorgen voor een mooie en interessante uitdaging. Als kinderdagverblijf werken wij samen met verschillende basisscholen om een prettige doorgaande leerlijn neer te zetten, om het beste in elk kind naar boven te halen.

Om een eenduidige lijn te creëren en te behouden voeren directie RIANT en de directeuren van de basisscholen regelmatig gesprekken met elkaar. Wij willen hen dan ook hartelijk bedanken voor de prettige samenwerking. Daarnaast willen wij de pedagogisch medewerkers enorm bedanken voor hun input, passie en betrokkenheid.

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan waarin onze algemene pedagogische werkwijze en pedagogische visie wordt beschreven. Elke locatie kent een eigen specifiek pedagogisch werkplan waarin dieper op de pedagogische praktijk en kwaliteit wordt ingegaan.

Inhoudsopgave

Pedagogisch beleidsplan kdv	1
Versie april 2024	1
Voorwoord.....	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Missie, visie en pijlers.....	5
Missie	5
Visie	5
Pijlers.....	5
Pedagogische doelstelling.....	7
Pedagogische visie.....	7
Het bieden van emotionele veiligheid.....	9
De behoeftes van het kind	9
Goede en vertrouwde relaties	10
Structuur en voorspelbaarheid.....	10
Gezonde omgeving en basisbehoeftes	11
Goed mentorschap	11
Het ontwikkelen van de persoonlijke competentie	12
Leren bij jonge kinderen	12
Rol van de PM'er.....	13
Het ontwikkelen van de sociale competentie	15
De sociale competenties.....	16
Het ontwikkelen van normen en waarden.....	17
Respect.....	17
De pedagogisch medewerker	17
Uitvoering van het beleid door pedagogisch medewerkers.....	18

Inleiding

Het pedagogisch beleidsplan van Riant is onderverdeeld in een kinderdagverblijfdeel en een buitenschoolse opvangdeel. Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van het kinderdagverblijf. Een concrete en praktische uitwerking van het pedagogisch beleidsplan hebben wij per locatie beschreven in het pedagogisch werkplan. Hierin is onder andere het dagritme, werkwijze, het adres en het LRK-nummer terug te vinden. In dit pedagogisch beleidsplan wordt beschreven hoe wij als professionals, binnen Riant, onze missie en visie uitdragen en hoe wij omgaan met kinderen aan de hand van de vier pedagogische basisdoelen die zijn vastgelegd in de Wet IKK. Het pedagogisch werkplan is op te vragen via: pedagogiek@riantkinderopvang.nl

Het vastleggen van beleid geeft houvast bij het dagelijks handelen en zorgt voor continuïteit en een eenduidige aanpak naar de kinderen. Een duidelijk pedagogisch beleid biedt tevens de organisatie een toetsingsinstrument voor de kwaliteit. In het pedagogisch beleidsplan wordt beschreven hoe wij als professionals, binnen Riant, onze missie en visie uitdragen en hoe wij handelen in de pedagogische praktijk. Aanvullend op dit document is er een Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid, wat alle gezondheids- en veiligheidsrisico's in kaart brengt, tevens staat hier beschreven hoe er met grote risico's wordt omgegaan. We vinden een goede balans tussen wat moet (Wet IKK en Wet Kinderopvang) en wat we nog meer willen bereiken. Dat zijn: een brede ontwikkeling en betekenisvol leren waar het kind de regie over heeft waarbij het welzijn en de veiligheid van het kind voorop staat. Met deze basisvoorziening creëren we voor onze kinderen een individuele, doorgaande leerlijn.

Binnen onze organisatie staat het kind centraal. Een belangrijke schil om het kind zijn de opvoeders en de medeopvoeders van het kind. Onder medeopvoeders verstaan we de pedagogisch medewerkers van de groep en de leerkrachten van de school. Met elkaar creëren we een krachtige leeromgeving waar ieder kind zich in zijn of haar tempo spelenderwijs kan ontwikkelen. Leeftijden van het doorstromen zijn daarom ook niet altijd heel strikt. We kijken naar de ontwikkeling en de behoeftes van de kinderen en soms is het nodig om maatwerk te leveren. Dit gaat altijd in overleg met de ouders/verzorgers.

Riant biedt dagopvang aan voor kinderen van 0 – 4 jaar oud en we zijn 52 weken per jaar open van 7:00 tot 19:00 uur (uitgezonderd nationale feestdagen).

Missie, visie en pijlers

Missie

Bij RIANT zijn we vastbesloten om een warme en veilige omgeving te creëren waar jouw kind niet alleen kan spelen en leren, maar ook wordt aangemoedigd om nieuwe talenten te ontdekken en ontwikkelen. Op onze riante locaties streven wij ernaar een belangrijke rol te spelen in de zorg en opvoeding van jouw kind zodat jij als ouder werk en privé op een fijne manier kunt combineren. Uiteraard nemen we je als ouder mee in de stappen die wij samen maken. Door het aanbieden van de juiste materialen & activiteiten helpen wij jouw kind nieuwe talenten te ontdekken. Zo ontwikkelen ze de nodige vaardigheden en kennis om uit te groeien tot empathische individuen voor een veerkrachtige toekomstige generatie en samenleving.

Visie

Onze visie is om ontwerpers te zijn op het gebied van kinderopvang. Dit doen we niet alleen door vernieuwend te zijn in onze aangeboden locaties, inrichting en aanbod van spel & materialen. Maar ook door een goede samenwerking met ouders, medewerkers en partners. We geloven in het belang van een holistische benadering, waarbij we aandacht besteden aan zowel de cognitieve, emotionele, sociale als fysieke ontwikkeling van kinderen.

Pijlers

- *Riante locaties & activiteiten* – Jouw kind wordt warm opgevangen op één van onze riante ingerichte locaties met een ruim aanbod aan spelmaterialen en activiteiten. Elke ruimte weerspiegelt onze moderne aanpak en toewijding aan kwaliteit. Stap een willekeurige groep of ruimte binnen op onze kinderdagverblijven of buitenschoolse opvang en je ziet dat er over alles is nagedacht. Van sfeervolle locaties met gezellige speelhoeken tot uitdagende spelmaterialen en activiteiten. Wij stemmen onze inrichting en activiteiten af op de ontwikkeling van jouw kind. Zo hoeft jouw kind zich nooit te vervelen bij ons!
- *Professionele & gekwalificeerde medewerkers* – Wij geloven in de kracht van liefdevolle zorg. Spelenderwijs leren wij jouw kind om nieuwe vaardigheden te ontdekken. Op het kdv stimuleren onze medewerkers de kinderen om nieuwsgierig te zijn, te ontdekken en te leren vanuit een positieve en stimulerende omgeving. Op de bso dagen onze medewerkers de kinderen uit om nieuwe talenten te ontdekken. Daar zijn onze medewerkers ook voor opgeleid, elke medewerker heeft zo zijn eigen talent & passie. We staan dagelijks klaar om jouw kind te ondersteunen in zijn ontwikkelingsreis. Om jouw kind de basis mee te geven voor een veerkrachtige toekomstige generatie en samenleving.
- *Oprechte aandacht* – Elke ouder wenst het beste voor zijn kind. Oprechte aandacht en zorg en niet enkel het aanbieden van 'opvang'. Door oprechte aandacht stimuleren wij de ontwikkeling van al onze kinderen actief, zodat ze spelenderwijs, wijzer worden en hun passies ontdekken en ontwikkelen. We geven ieder kind de aandacht die het op dat moment nodig heeft. Deze aandacht geven we ook aan onze medewerkers en samenwerkingspartners, zodat we elkaar continue blijven inspireren en stimuleren om te blijven groeien en ontwikkelen.

- *Innovatief & samenwerken* – We omarmen voortdurende vernieuwing en streven ernaar om hierin ontwerpers te zijn in de kinderopvang. Innovatie bloeit ook in een klimaat van samenwerking. Zo geloven wij niet alleen in het belang van een nauwe samenwerking met ouders & medewerkers maar ook in het creëren van sterke en unieke banden met onderwijsinstellingen, de GGD en andere partners die onze aanpak verrijken.

Pedagogische doelstelling

Pedagogische visie

De inzichten van Emmi Pikler, Maria Montessori, Thomas Gordon en Regio Emilia hebben ons geïnspireerd bij het formuleren van onze pedagogische visie. Bij allemaal staat het welbevinden en de ontwikkeling van de kinderen centraal. Uitgangspunt hierin is het aanbieden van een goede balans tussen rust en activiteit. De dagstructuur is op iedere vestiging daarom nagenoeg hetzelfde. Dit zorgt voor rust en duidelijkheid.

De pedagogen belichten een positievere en liefdevolle benadering waaruit respect voor een kind blijkt. Deze benadering is essentieel om je als kind veilig te voelen. Alleen dan gaat het kind in eigen tempo ontdekken en onderzoeken. We doen dat met passende materialen die voldoende uitdaging bieden.

Naast de overeenkomsten die de pedagogische stromingen en visies kennen, vullen ze elkaar ook aan. Zo voorziet Montessori in concrete materialen voor peuters, kleuters en basisschoolleerlingen. De filosofie van Emmi Pikler biedt vooral mogelijkheden voor baby's, Thomas Gordon biedt veel inzichten over communicatie met kinderen en de stroming van Regio Emilia kijkt naar de kwaliteiten van kinderen en hoe deze gezien en benut kunnen worden.

In onderstaand schema zijn de verschillende invalshoeken met de belangrijkste kenmerken te vinden. Het kind en zijn behoeften staan centraal.

Montessori	Uitnodigende voorbereiden omgeving	Respect voor het kind, elkaar en de omgeving.	Gevoelige periode	Vrijheid in gebondenheid	Zelfstandigheid: help mij het zelf te doen
Pikler	Uitnodigende omgeving	Respectvolle verzorging en benadering	Vrije bewegingsontwikkeling	Spelen en ontdekken vanuit eigen initiatief	Zelfstandigheid en zelfbewustzijn
Emilia	Atelier, creativiteit. Zelf ontdekken en keuzes maken. Kind spreekt 100 talen.	Nadruk leggen op wat kinderen kunnen	Documentatie en foto's	Drie pedagogen: 1. Andere kinderen 2. Andere volwassenen 3. De omgeving	100 talen: allemaal verschillende manieren van communiceren/leren & ontdekken

Gordon	Ik-boodschap	Respect voor elkaar en gelijkwaardigheid	Actief luisteren	Eigen verantwoordelijkheid nemen	Win- winsituatie voor zowel kind als ouders.
---------------	--------------	--	------------------	----------------------------------	--

Het pedagogisch beleidsplan schetst richtlijnen voor onze pedagogisch medewerkers voor bepaalde ontwikkelingsdomeinen die van belang zijn voor kinderen, zowel op inhoud als de wijze waarop de inhoud wordt vormgegeven. Ons pedagogisch beleidsplan sluit aan bij de pedagogische basisdoelen zoals die zijn geformuleerd door Riksen-Walraven. Hier wordt verderop op ingegaan aan de hand van de pedagogische basisdoelen.

Binnen RIANT bieden wij pedagogische kwaliteit aan en worden de kinderen niet 'vermaakt' met schermen. In plaats daarvan lezen wij boekjes, dansen wij en spelen wij samen.

Het bieden van emotionele veiligheid

Een kind ervaart emotionele veiligheid wanneer hij weet waar hij aan toe is en wat het kan verwachten. Ook komt hier een veilig en warm gevoel bij kijken. Het kind voelt zich veilig genoeg om zich open te stellen om contact te maken en zich te ontwikkelen. Een herkenbare dagindeling en gewoontes in de verzorging die afgestemd zijn op de verzorging thuis, zijn hierin belangrijk. Maar ook terugkerende gewoontes die alleen op het kinderdagverblijf gelden zijn van belang en geven duidelijkheid. Daarnaast kan de opvang als speciaal worden ervaren en daarmee is het bevorderlijk voor de relatie tussen PM'er en kind, waardoor het kind zich veilig voelt binnen het kinderdagverblijf. Emmi Pickler haar benadering kenmerkt zich door drie principes die aansluiten bij onze werkzaamheden:

- Respect voor de behoefte aan een stabiele band;
- Respect voor de zelfstandige activiteiten van een kind;
- De noodzaak om het leven van een kind zinvol te organiseren. Deze drie principes laten we daarom zo veel mogelijk terugkomen in het werkveld.

Veiligheid is de basis voor het welbevinden van het kind. Het bieden van een gevoel van veiligheid is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van kinderopvang (Fukkink, R. 2009). Pas wanneer een kind zich veilig voelt, kan het zich verder ontplooiën en openstellen voor het realiseren van andere pedagogische basisdoelen.

RIANT werkt met een vast rooster waardoor de kinderen een stabiele band op zullen bouwen met de PM'ers die deze dag aanwezig zijn en zich hier veilig en op hun gemak zullen voelen. De PM'ers proberen zoveel mogelijk te vertellen en uit te leggen wat er gaat gebeuren, hierdoor worden situaties voorspelbaar en overzichtelijk voor het kind. Ook zijn de PM'ers door het werken op een vaste groep op de hoogte van de leefwereld van de kinderen op de stamgroep en kunnen de activiteiten die worden aangeboden zo veel als mogelijk afgestemd zijn op de kinderen.

Om de emotionele veiligheid meer toe te lichten gaan we achtereenvolgens in op de volgende onderwerpen:

- Behoeften van het kind;
- Goede en vertrouwde relaties;
- Structuur en voorspelbaarheid;
- Een gezonde omgeving en basisbehoeftes.

De behoeftes van het kind

Volgens Reggio Emilia zijn er drie pedagogen waarmee het kind is omgeven. Dit zijn de kinderen om het kind heen, de pedagogisch medewerkers van de groep en de omgeving. Thuis zijn dit de ouders/verzorgers. Alles is gericht op de communicatie en pedagogisch medewerkers dragen er zorg voor om de communicatie tussen de verschillende partijen zo soepel mogelijk te laten verlopen en zo goed mogelijk te voorzien in de behoeftes van het kind. Pedagogisch medewerkers communiceren met de ouders, kinderen en bemiddelen in de communicatie tussen de kinderen onderling.

Volgens Thomas Gordon zijn respect en aandacht voor elkaar en ruimte voor ieders eigen karakter heel belangrijk. RIANT ziet elk kind als een uniek individu. Ze krijgen de ruimte om zich te ontwikkelen op hun

eigen manier. Ook Maria Montessori vindt dit erg belangrijk. Een vaak gehoorde uitspraak van haar is dan ook: "Help mij het zelf te doen." Wij begeleiden kinderen individueel, maar ook in hun ontwikkeling samen. Wij stimuleren kinderen zo veel mogelijk het zelf te doen en zo veel mogelijk zelf te ervaren. Oefening baart kunst.

Goede en vertrouwde relaties

In eerste instantie zijn kinderen gehecht aan hun ouders. Wanneer ouders zich niet welkom voelen binnen ons KindCentrum, kunnen kinderen dit gevoel overnemen. Riant hecht er belang aan dat het voor kinderen en ouders leuk moet zijn om ons KindCentrum te bezoeken. Dit begint tijdens de rondleiding, zet zich voort in het intakegesprek en zal verder tot uiting komen in de dagelijkse omgang met zowel ouder(s) als kind(eren). Naast dat we dit in onze communicatie voorzetten streven wij er ook naar om dit te bewerkstelligen met onze warme en huiselijke inrichting. Goede en vertrouwde relaties vinden plaats op verschillende vlakken. In eerste instantie vindt dit op het KindCentrum plaats tussen PM'ers en kinderen. Vandaar dat wij de sensitieve responsiviteit van onze pedagogisch medewerkers erg belangrijk achten. Om ervoor te zorgen dat de band tussen PM'ers en kinderen zo vertrouwd en veilig mogelijk is:

- Krijgt het kind een vaste plaats in een stamgroep. Aan elke stamgroep zijn maximaal 3 vaste pedagogisch medewerkers gekoppeld, één daarvan is de mentor van het kind.
- Ondersteunen wij kinderen op o.a. het gebied van leren en ontwikkelen door:
 - Sensitieve responsiviteit of emotionele steun.
 - Respect voor de autonomie van het kind.
 - Structureren en grenzen stellen.
 - Praten en uitleggen.
 - Begeleiden van interacties tussen kinderen.
 - Ontwikkelingsstimulering, aangepast op de behoefte van het kind.

Naast de band tussen de PM'er en het kind, draagt de band tussen de kinderen onderling ook bij aan het gevoel van veiligheid. Kinderen zijn al vanaf een heel jonge leeftijd in elkaar geïnteresseerd. Ze proberen al contact te maken met elkaar en communiceren met elkaar. Een baby in de wippen lacht al naar een dreumes wanneer ze naar elkaar kijken. Er vindt interactie plaats. Vertrouwdheid tussen kinderen ontstaat wanneer ze geregeld met elkaar samenspelen. Daarom zitten er vaste kinderen in een stamgroep, waardoor kinderen elkaar leren kennen en de omgeving (zowel de groep als de kinderen) veilig en vertrouwd aanvoelen.

Structuur en voorspelbaarheid

Kinderen voelen zich veilig en geborgen als de leefomgeving voorspelbaar, aantrekkelijk en vertrouwd is. Als een kind door de gang loopt, moet het weten waar de ruimte van zijn stamgroep is, helemaal voor jonge kinderen voor wie de hele wereld nieuw is. Er gebeuren in het jonge leven veel onverwachte dingen, alles is onvoorspelbaar en de kleinsten zijn volledig afhankelijk van ons. Zo veel mogelijk structuur en voorspelbaarheid dragen dan ook bij aan de emotionele veiligheid. PM'ers geven structuur door:

- Duidelijke grenzen en rituelen aan te bieden, waardoor het gedrag van kinderen bijna vanzelfsprekend is en altijd positief wordt begeleid.
- Indeling en inrichting van de ruimtes binnen en buiten, zodat kinderen ongestoord samen en alleen kunnen spelen en er ruimte is voor een rijk scala aan activiteiten.

- Standaard dagritme voor de groep, aansluitend bij de behoeftes van kinderen.

Gezonde omgeving en basisbehoeftes

Een veilig pedagogisch klimaat stelt eisen aan de materiele omgeving. Daarom is ons KindCentrum hygiënisch, en biedt het de ruimte om vrij te bewegen zonder gevaar voor lichamelijk letsel. De PM'ers zorgen voor een goede balans tussen lichamelijke veiligheid en de behoefte van kinderen aan bewegen en ontdekken. Een gezond kind, is een kind met af en toe een blauwe plek of een schram op de knie. Kinderen zijn nieuwsgierig naar hun omgeving en moeten de ruimte krijgen om zelf te ontdekken en hun eigen weg te gaan, een belangrijk deel in de benadering van Reggio Emilia.

Goed mentorschap

RIANT kan een heel rijtje voorwaarden en eigenschappen noemen. Samengevat kunnen we zeggen dat een mentor *"er moet zijn voor het kind"*. Een mentor moet bereid zijn om een langdurige relatie op te bouwen met het kind (voor het vertrouwen) en het kind onvoorwaardelijk te accepteren zoals het is (voor de veiligheid).

Het is belangrijk dat het kind de mentor ervaart als een belangrijke volwassene, als iemand aan wie je echt iets hebt. Ook moeten mentor en mentee zich bij elkaar op hun gemak voelen. Om dat voor elkaar te krijgen, moet de PM'er de verantwoordelijkheid kunnen en durven nemen voor de kwaliteit van deze relatie en hierin willen investeren.

Dat vraagt van een PM'er veel persoonlijke betrokkenheid. Directie Riant Kinderopvang realiseert zich goed het behoorlijk veel vraagt van PM'ers. Eigenlijk vraag je van hen dat ze een beetje gaan houden van "hun" kinderen, en in de hectiek van alledag genoeg tijd voor waardevolle interactiemomenten vrij te maken. Dat maakt de PM'er ook kwetsbaar want soms zal de PM'er ook geconfronteerd worden met negatieve, meer problematische gevoelens. Om een klein voorbeeld te noemen: stel dat je in de dagopvang drie jaar als mentor optrekt met een kind, en het kind gaat naar de basisschool en het kdv. Dat betekent afscheid nemen, dat is óók verdrietig. De PM'er moet het kind weer los kunnen laten, en het kind verliest zijn vertrouwde maatje. Ook moet het kind afscheid nemen van de kinderen in zijn groep, waar het aan gehecht was. Dat zijn gebeurtenissen die je in je nieuwe positie moet leren verwerken en het kind daarin moet ondersteunen. Dat maakt het mentorschap zo waardevol voor zowel de kinderen als de PM'ers: je deelt echte emoties en dat maakt dat je groeit in je ontwikkeling als mens.

PM'ers moeten de ruimte voor krijgen, letterlijk (krijgen ze tijd en mogelijkheden om extra aandacht aan hun kinderen en de ouders te besteden) en figuurlijk (kunnen ze als persoon groeien in deze rol).

Het ontwikkelen van de persoonlijke competentie

Ontwikkelen en leren lijkt bij jonge kinderen vanzelf te gaan. Ze gaan uitdagingen aan, doen elkaar na en willen hun triomfen delen. Onze pedagogisch medewerkers dagen de kinderen spelenderwijs uit in de ontwikkeling van o.a. hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden. Zo stellen ze de kinderen in staat om steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving. Aan de hand van het totaalprogramma van Uk & Puk (Zwijssen) en aanvullingen van onze professionals bieden wij kinderen verschillende uiteenlopende thema's aan met een diversiteit in aan het aanbod van activiteiten en thema's.

Elk kinderdagverblijf biedt kinderen een rijk scala aan leerervaringen. We hebben ervoor gekozen om geen gedetailleerde beschrijvingen te geven aan eindtermen en opvoedtaken waar een kind aan moet voldoen. Dit leidt vaak tot verwachtingen of teleurstellingen. We gaan uit van de persoonlijke competentie van elk kind individueel. Voor het ene kind is het een overwinning om een kleur op te noemen, voor het andere kind kan het een overwinning zijn om al te kunnen knippen. Elk kind is anders en wordt persoonlijk begeleidt. Dit betekent niet dat wij de algemene ontwikkeling van het kind niet volgen, in tegenstelling. Wij werken met een kindvolgsysteem waarin wij elke vijf maanden een observatie invullen en delen met de ouders. Eventuele opvallendheden die hieruit voortkomen worden met ouders besproken.

Leren bij jonge kinderen

Jonge kinderen leren vaak niet achter een bureau, vaak gaat dit bij kinderen spelenderwijs. Met de groep of individueel vindt er een activiteit plaats, op een spelende manier. Ongemerkt is het kind vaak bezig met het ontwikkelen van bijvoorbeeld motorische-, taal- en rekenvaardigheden tegelijkertijd. Elk kind heeft zijn eigen manier van leren, de meest voorkomende manieren van leren worden hieronder beschreven.

Leren door uitproberen en ontdekken

Jonge kinderen zijn kleine onderzoekers. Baby's zijn al op zoek naar de relatie tussen waar zij doen en wat er dan gebeurt. Bijvoorbeeld wanneer een baby herhaaldelijk iets op de grond gooit. De baby test als het ware een hypothese (gedachte over een verband tussen twee dingen). Dit is het eerste begin waar het kind een relatie legt tussen oorzaak en gevolg. Zo ontdekken jonge kinderen de hele tijd, pedagogisch medewerkers stimuleren dit door er aandacht en taal aan te geven.

Spelend leren

Spelen is de natuurlijke manier van jonge kinderen om te leren en de omgeving te herkennen, spelen geeft plezier. Jonge kinderen houden ook van een speelse omgang met volwassenen, samen grapjes maken en het liefste voorspelbare grapjes. Het kind weet waar hij aan toe is. Zoals bij het welbekende 'kiekeboe' spelletje. Enkele spelvormen die voorkomen bij jonge kinderen:

- **Bewegingsspel:** alle vormen van bewegen die kinderen uit puur plezier vanzelf doen, als dansen, opstaan, kruipen, lopen, fietsen e.d. Dit draagt o.a. bij aan de motorische ontwikkeling.
- **Fantasie- of rollenspel:** het alsof spel, zoals het voeren van een pop, doen alsof we slapen, een dier naspelen etc. Door samen gebeurtenissen na te spelen die indruk hebben gemaakt, krijgen kinderen er grip op.
- **Speel- en leerspelletjes:** puzzels, insteekvormen, legosteentjes, boekjes. Waarbij voornamelijk de fijne motoriek, gevoel voor kleuren, vormen en voorstellingen wordt geoefend.
- **Exploratief en constructiespel:** het spelend uitproberen van zand, water, planten, takken, kartonnen dozen e.d. Vanaf het derde levensjaar vindt dit steeds vaker plaats.

Door het spelen van spellen, het spelen in bijvoorbeeld de zandbak, met de auto's of de poppen. Bijna elke vaardigheid komt aan bod.

Kijken en imiteren

Kinderen kijken naar hun opvoeders en kunnen hier helemaal in opgaan. Voor je het weet doen ze je na. Kijken, leren en imiteren! Bij RIANT zijn wij ons hier bewust van en zijn wij ons er bewust van dat wij ten alle tijden een voorbeeldrol hebben.

Leren door herhalingen, scriptkennis en rituelen

Kinderen hebben veel baat bij structuur. Ze kunnen op die manier zien aankomen wat er gaat gebeuren. RIANT werkt met vaste gezichten en een vast dagritme op de groep, verandert er een keer iets in het dagritme? Dan hebben we het hier met de kinderen over, zo komt het onverwachte niet geheel onverwacht uit de lucht vallen. Door de herhaling maken kinderen zich situaties eigen en leren hiervan. Doormiddel van terugkerende handelingen, wordt de wereld van de kinderen voorspelbaar gemaakt en kunnen de kinderen dit eigen maken.

Leren door meedoen

Behalve spelen 'werken' kinderen ook. Ze willen graag helpen en 'zelf doen'. Ze helpen bijvoorbeeld met het dekken van de tafel, opruimen, het troosten van een ander of het helpen ophalen van een printje bij het kopieerapparaat. Kinderen leren om zichzelf te verzorgen, een dreumes leert zelf eten.

Rol van de PM'er

Om kinderen tot leren te laten komen zijn de juiste omstandigheden van essentieel belang. Pedagogisch medewerkers begeleiden de verschillende vormen van leren en zorgen ervoor dat het kind niet te veel tegenslagen krijgt. Een positieve benadering is hierin erg belangrijk. Om dit te bewerkstelligen wordt er altijd naar de persoonlijke competentie van het kind als individu gekeken, op welke momenten voelt het kind zich het meest op zijn gemak en welke manier van 'leren' sluit aan bij het kind. Daarnaast zijn pedagogisch medewerkers begeleiders in het leerproces. Gedurende de hele dag geven zij woorden aan dingen die de kinderen doen. Ook als kinderen zelf nog niet praten, is taal erg belangrijk. Door met hen

te praten leren ze taal. Door taal leren kinderen de wereld om zich heen beter kennen en begrijpen. We doen activiteiten samen met de kinderen en begeleiden ze en we leggen uit om kennis bij te brengen.

Het ontwikkelen van de sociale competentie

Sociale competenties ontstaan in de relatie met andere mensen. Samen met de emotionele ontwikkeling is het niet van elkaar los te zien. Immers in contact met anderen ontwikkelen emoties zich. Kenmerkend voor de sociale ontwikkeling van een kind is dat het zich in toenemende mate zelfstandig kan bewegen in de omgeving en de samenleving waartoe het behoort. De sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind neemt bij RIANT een belangrijke plaats in. Het begrip sociale competentie omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden zoals:

1. Zich kunnen verplaatsen in een ander door op de beurt te wachten.
2. Kunnen communiceren, bijvoorbeeld kenbaar maken wanneer het kindje moet plassen, wil eten/drinken, een andere activiteit wil ondernemen.
3. Samenwerken en anderen helpen, bijvoorbeeld door de PM'er te helpen met het dekken van de tafel of door andere kinderen te helpen met het pakken van bepaald materiaal.
4. Conflicten voorkomen en oplossen door bijvoorbeeld een grapje te maken of inzicht te geven door een alternatief te bieden.
5. Ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid door bijvoorbeeld een jonger kind iets voor te laten doen of taakjes te geven.

Het patroon van interactie komt tot stand op basis van de behoeften, de emoties van het moment en van de eerdere ervaringen en verworven competenties. Uiteindelijk leidt dit tot vaste en herkenbare patronen van onderling sociaal handelen. Dat is een proces dat zich spontaan zelf organiseert, waarbij de pedagogisch medewerker af en toe tussenbeide komt. Bijvoorbeeld om te sturen bij onderlinge ruzies of om kinderen alternatieve handelingsmogelijkheden te bieden. Daarnaast organiseert de pedagogisch medewerker educatieve sociale handelingen, die kinderen zelf niet spontaan zouden ontwikkelen. Deze educatieve momenten zijn belangrijk voor het uitbreiden van hun sociale handelingsmogelijkheden en vaardigheden. De pedagogisch medewerker houdt rekening met de behoeften en vaardigheden van het kind en stimuleert kinderen het beste uit zichzelf te halen.

In de groep doen kinderen vaak ervaring op in contacten met de andere kinderen. Dit biedt kansen voor het verwerven van sociale kennis en vaardigheden, mits de interactie tussen de kinderen door de PM'er goed begeleid wordt, daarbij ook weer rekening houdend met een aantal bovengenoemde aspecten (rekening houdend met stemming, karakter, emoties, eigenheid, ontwikkelingsfase van een kind). De PM'er kan een actieve rol spelen in de interactie tussen kinderen:

- Door kinderen op elkaar te attenderen;
- Door kinderen te vragen andere kinderen een handje te helpen;
- Door kinderen gezamenlijk verantwoordelijk te maken voor iets;
- Door zich juist terughoudend op te stellen;
- Door de kinderen te begeleiden in de interactie.

De sociale competenties

Voorbeelden van competenties van jonge kinderen binnen Riant zijn:

- Hulp vragen en ontvangen. Bijvoorbeeld bij het aan- of uitkleden kan het goed samenwerken. Het kind weet wanneer hij zijn armpjes omhoog moet doen, wat hij of zij zelf kan en waar hulp nodig is.
- Gevoel van erbij horen en verbondenheid met familie en de groep in het kindercentrum. Het kind is blij als het wordt opgehaald en kijkt graag naar foto's van thuis. Het kind is trots op zijn of haar ouders. In de groep kent het kind de liedjes en weet bij welke pedagogisch medewerkers en kinderen hij of zij hoort.
- Anderen aanvoelen en rekening houden met elkaars gevoelens. Het kind kan andere kinderen troosten en snapt wanneer hij of zij een ander niet moet storen. Het kind kan aanwijzingen van de pedagogisch medewerkster opvolgen.
- Het kind kan goed kijken en nadoen, zowel volwassenen als kinderen. Het kind kan ook gedrag voordoen en andere kinderen uitdrukkelijk uitnodigen om te imiteren.
- Het kind kan beurten geven en nemen, snappen wat andere kinderen willen, bij het spel van andere kinderen aansluiten, conflicten oplossen en verzoenen.
- Initiatief nemen en volgen, en leiding geven en accepteren. Het kind kan een spel beginnen en andere kinderen rollen geven.
- Het kind kan helpen met opruimen, tafel dekken, schoonmaken, jongere kinderen helpen, troosten, cadeautjes maken en geven, feest helpen voorbereiden.
- Het kind weet hoe hij of zij met planten en dieren moet omgaan. Is nieuwsgierig en zorgzaam.
- Geniet van samen liedjes zingen en feesten vieren. Het kind luistert graag naar verhalen en geniet van mooie dingen en de schoonheid van de natuur.

Het ontwikkelen van normen en waarden

Binnen Riant hechten wij waarde aan de overdracht van normen en waarden. Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaardbare waarden en normen in de samenleving, met het oog op een respectvolle omgang met andere en een actieve deelname in de maatschappij.

Vanaf de geboorte maken kinderen al deel uit van gemeenschappen; eerst het eigen gezin, de familie en daarna in groeiende mate in een grotere sociale gemeenschap. Deelname aan verschillende gemeenschappen heeft grote betekenis voor de sociale ontwikkeling en identiteitsvorming van kinderen. Een juiste overdracht van normen en waarden binnen het KindCentrum zijn daarom ook van groot belang. Binnen Riant leren kinderen dat niet alleen de ouders goed voor hen zullen zorgen, maar ook de pedagogisch medewerkers dit zullen doen. De PM'ers nemen de rol van hechtingsfiguur over. Sommige zaken zullen echter anders gaan dan thuis, er gelden andere gewoonten en regels en de PM'ers reageren anders dan de ouders. Dit hoeft geen problemen op te leveren, integendeel. We vinden het belangrijk dat kinderen hiermee om leren gaan in de juiste omgeving.

Respect

Pedagogisch medewerkers die dagelijks met kinderen omgaan fungeren als rolmodel en dragen vanuit hun rol normen en waarden over aan kinderen. Wederzijds respect staat hoog in het vaandel en komt tot uiting in o.a. het gesprek dat PM'ers met kinderen voeren in plaats van tegen kinderen. Kinderen krijgen waardering en een liefdevolle benadering.

De pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerkers fungeren als rolmodel en leven wat zij belangrijk vinden in de opvoeding zelf voort. Om hier een eenduidige lijn in te hebben heeft Riant een gedragscode ontvangen die nieuwe medewerkers krijgen wanneer zij in dienst treden. Dit vereist dat zij zich bewust zijn van hun gedrag en aanwezigheid. De pedagogische medewerkers brengen met hun houding rust en harmonie in de groep. De kinderen hebben het gevoel gezien en gehoord te worden.

Ons KindCentrum is een warme en veilige plek voor kinderen. De pedagogisch medewerker is begripvol, gaat respectvol met de kinderen om en heeft een positieve uitstraling. Zij bekrachtigt het kind op een positieve wijze waardoor ieder kind zich gewaardeerd en gezien voelt. Door haar positieve kijk ziet ze ook eerder de positieve intenties die achter het gedrag van het kind schuilen. Ze gebruikt positieve formuleringen waarin ze aangeeft wat ze van de kinderen verwacht i.p.v. wat zij niet mogen. Geduld en vertrouwen in het kunnen van het kind zijn aspecten die voor een deel met elkaar te maken hebben. Als je vertrouwen hebt in een kind, dan is het ook eenvoudiger om even af te wachten. Dit is in het belang van de ontwikkeling van de zelfstandigheid. Zelfvertrouwen is belangrijk voor een kind. Een kind ontdekt de wereld onbevengden met al zijn zintuigen en ziet alles als een avontuur (Emmi Pikler. Haze M., 2012).

Uitvoering van het beleid door pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerker is degene die vorm geeft aan het pedagogisch beleid. Hij of zij staat elke dag direct in contact met de kinderen. We gaan ervan uit dat elke pedagogisch medewerker kennis heeft van de ontwikkeling en verzorging van kinderen. Dit is de basiskennis. Riant doet er alles aan om medewerkers van genoeg informatie te voorzien om het werk leuk, uitdagend en kwalitatief te houden. Om dit te waarborgen zijn de pedagogische beleidsdocumenten allemaal terug te vinden op de Ipad's, krijgen medewerkers een inwerkperiode en weten zij bij wie ze terecht kunnen voor vragen. Daarnaast worden er functioneringsgesprekken, groepsobservaties en persoonlijke coaching aangeboden.

Tevens werken we samen met de Kinderopvang Academie. Op dit platform kunnen medewerkers cursussen en trainingen volgen en wordt het coachingstraject, of dit om pedagogische doelen of het functioneren gaat, allemaal bijgehouden.